

ZUŠKOVINY

Seznamte se s...
Jarmilou Pruskovou

Připomeňte si
sváteční koncerty

Na Solné proběhly
dvě výstavy

Školy navštívily
představení v ZUŠ

Rozloučení s Nad'ou
Hanouskovou

Pod pokličkou jsou...
smyčcové nástroje

Krátké zprávy
a pozvánky

Vážení čtenáři,

v tomto vydání ZUŠkovin se dočtete o všem podstatném, co se událo od prosince do března. Čekají vás články o vánočních a novoročních koncertech a texty o výstavách a aktivitách výtvarného oboru.

V rámci oslav 100. výročí školy vás seznámíme s další osobností, která v historii školy zanechala nermazatelnou stopu. Tentokrát to bude vedoucí akordeonového orchestru Rytmus Jarmila Prusková.

Jedním z posledních hudebních oddělení, se kterým jsme vás ještě neseznámili, je smyčcové oddělení a právě to vám v tomto čísle představíme.

Příjemné čtení.

Stanislava Lohinová, editor

Krátké zprávy

Adventní období bylo tradičně plné vystoupení a folklorních pořadů. Například **Cimbálová muzika** vystoupila v pořadu opavských souborů *Na Vánoce dlouhé noci*, odehrávala *Výchovný koncert pro žáky ZŠ i Vánoční koncert* pro ZŠ Ochranova. Po kratší přestávce pak cimbálová muzika doprovodila folklorní pořad *Konec masopusta*. V dubnu pak soubor čeká několik vystoupení spojených s jarními zvyky a Velikonocemi.

Dva předvánoční koncerty absolvovali **zpěváci Zdenky Mervové**, kteří zpívali v kině Cinestar a v Rehabilitačním ústavu Hrabyně.

Zpěváci ze třídy Zuzany Vávrové, spolu s dalšími sólisty hudebního oboru, vystoupili na charitativních koncertech pořádaných společností Penny. První se konal v Malých Hořticích a druhý v Hlučíně. Zpěváci se účastnili ještě benefičního koncertu pro postižené povodní na Slezské univerzitě.

Vánoční koncerty nadchly diváky nejen koledami

Čtyři rozmanité vánoční koncerty proběhly postupně v koncertním sále školy a ve Slezském zemském muzeu. Nejen sváteční program si připravili klavíristé, zpěváci a hráči na dechové nástroje. V muzeu se vystřídaly především soubory a orchestry dechového, smyčcového a kytarového oddělení.

Ve Slezském zemském muzeu si zahráli, vedle souborů Jiřího Kepy, Milana Pelce a Pavla Plánského, také nejmladší cimbálová muzika Romana Kubaly, přípravný smyčcový orchestr Lenky Židkové, kytarový orchestr Lenky Lebedové a smyčcový orchestr pod novým vedením Vojtěcha Bolarda. Jako host zazářila houslistka Tereza Králová, absolventka naší ZUŠ a studentka Církevní konzervatoře Německého řádu, se kterou smyčcový orchestr interpretoval skladbu *Meditace*. Na koncertech nechyběla ani sóla a dueta.

Nový rok začal slavnostními koncerty

Podobně jako před Vánoci se i novoroční koncerty konaly v koncertním sále školy a ve Slezském zemském muzeu. Školní pódium opět patřilo klavíristům a zpěvákům, muzeum pak hostilo oddělení akordeonů a elektronických kláves.

Oba koncerty přinesly ještě ozvěny vánočních melodií, ale na program převážovaly současné a populární skladby. Koncert akordeonů a kláves pak v muzeu vytvořil nový divácký rekord. Vedle sólových čísel rozezněl historickou výstavní budovu akordeonový orchestr Cantabile a přípravný orchestr Cantabile junior, oba pod vedením Martina Žurka.

Výtvarný obor představil Výběr z prací

S novým rokem se dočkala nové výstavy také galerie na chodbách výtvarného oboru. Ve čtvrtek 16. ledna proběhla vernisáž s příznačným názvem Výběr z prací, na které byli zastoupeni žáci všech pedagogů oboru. Vernisáž doprovodilo kytarové kvarteto. Bylo nás pět ze třídy Lenky Lebedové.

Výstava Výběr z prací představila žákovské práce uplynulého pololetí. Šlo o rozmanité práce napříč věkovými skupinami i třídami pedagogů. K vidění byly různé umělecké techniky od kresby a malby až k sochařině, od reality až k abstrakci.

Proběhly workshopy ve spolupráci s MAS

Výtvarný obor připravil ve spolupráci s Místní akční skupinou, tzv. MAS, zajímavé workshopy s odborníky z praxe.

Na konci ledna proběhl fotografický workshop Ondřeje Kutaše. A na začátku ledna se Václav Šana věnoval s žáky architektuře a urbanismu.

Fotografie: Kateřina Skalíková

Benefiční koncert na univerzitě zahrnoval také **aukci výtvarných děl**, do které přispěli svými kresbami žáci výtvarného oboru.

Dva adventní koncerty v jednom víkendu absolvoval akordeonový orchestr **Cantabile**, který vystoupil v kostele v Raduni a kulturním domě v Chlebičově. Reportáž z koncertu z Chlebičova se dostala také do regionální Televize Hlučínsko.

Výtvarný obor připravil další z workshopů pro žáky připravující se na talentové zkoušky na umělecké obory. V lednu a únoru se konaly workshopy kresby postavy a portrétu pod vedením Markéty Janečkové. Martin Sněhota pak připravil pro žáky workshop modelování hlavy.

Žáci **smyčcového oddělení Danuše Raabové a Marcely Foltisové** vystoupili za doprovodu Margarety Didi Kristýnkové na Reprezentačním plese kynologů v Mokřých Lazcích.

Vedle velkých koncertů a třídních předehrávek dostali žáci novou možnost vystoupení před rodiči a přáteli. Žáci si mohou nově zahrát v rámci **Klaviérních a Kytarových odpolední**, na kterých vládne především přátelská atmosféra a radost ze hry.

Seznamte se s... legendami

V rubrice Seznamte se s... budeme pokračovat rozhovorem s učitelkou a bývalou vedoucí akordeonových souborů a orchestru Jarmilou Pruskovou.

Jarmila Prusková vystudovala hru na akordeon na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. Byla dlouholetou pedagožkou na opavské základní umělecké škole, kde učila sólovou, komorní, souborovou a orchestrální hru.

Jako vedoucí okresní a zástupkyně krajské akordeonové sekce se zasloužila o prosazení akordeonových orchestrů jako samostatné kategorie soutěží ZUŠ. Vychovala desítky žáků, z nichž se mnozí vydali na dráhu profesionálních akordeonistů nebo pedagogů. Školila v kraji 120 akordeonových učitelů.

Se svým orchestrem Rytmus zvítězila v mnoha soutěžích na celostátní úrovni, vydala jedno CD a byla součástí světového rekordu v počtu hráčů hrajících současně na akordeon.

Jaké byly Vaše hudební začátky a jak jste se dostala k akordeonu?

Moje hudební cesta byla náročná. Pocházím z učitelské rodiny. Tatínek byl literární učitel, hrál na housle a měl krásný tenorový hlas. Maminka byla učitelka hudby, hry na klavír, hrála u němého filmu a vedla vlastní orchestr. Angažmá měla za první republiky v prestižním hotelu „Klenov“ na přehradě Bystřička.

Vyrůstala jsem obklopena hudbou. Po válce ještě nebyla televize. Měli jsme doma jen rádio a gramofon, na kterém rodiče používali nejrůznější nahrávky vážné hudby, operet, písni Osvobozeného divadla, swingu i jazzu. Swing se mi hluboce vryl do srdce a už od dětství jsem toužila hrát v nějakém swingovém orchestru.

Ve třinácti letech mě tatínek přivedl do Lidové školy umění v Opavě. Ředitelem byl jeho dobrý kamarád pan Rudolf Březina. V tuto dobu nastoupil čerstvý absolvent konzervatoře pan učitel Jindřich Czerný. Poprvé jsme se setkali v ředitelně. Když jsem ho viděla, myslela jsem si, že je žákem pana Březiny, tak mladě vypadal. Byla jsem velmi překvapená, když mi ředitel oznámil, že právě on bude mým učitelem. Jindřich Czerný mě pak vedl ve hře na klarinet a saxofon. Kromě toho jsem hrála i na klavír.

Byla jsem první žačkou pana Czerného. Dodnes na tu dobu vzpomínám s velkou úctou a láskou, protože mě opravdu hodně naučil. Po mém vystudování konzervatoře jsem se stali kolegy.

Hudbě jste se chtěla věnovat naplno, takže jste pokračovala na konzervatoř. Ale nebylo to hned na akordeon, že?

Přesně tak. Příjímací zkoušky jsem dělala na klarinet a zpěv. Pro velký zájem uchazečů jsem nebyla přijata ke studiu hry na klarinet, ale na sólový zpěv.

Na konzervatoř jsem nastoupila v září 1962. Byla jsem přidělena do pěvecké třídy paní profesorky Divákové, která byla výbornou výkonnou zpěvačkou, ale špatnou metodičkou. Ve 2. ročníku jsem neuměla dýchat, měla jsem nedomykavost a zakrvácené hlasivky. Vzhledem k dobrým studijním výsledkům mi ředitel školy nabídl přestup do lidového oddělení na jiný obor.

Po krátkém váhání jsem se rozhodla, na přímmluvu mé maminky, pro akordeon. Rodiče si museli půjčit peníze na nástroj, jelikož učitelé v této době měli velmi malé platy. Má budoucí profesorka paní Františka Machalíková mi v červnu vysvětlila základy hry na akordeon a připravila repertoár k přechodové zkoušce.

Celé léto jsem cvičila a po prázdninách šla ke zkoušce. Páni profesori mě zařadili rovnou do druhého ročníku. Ze studií zpěvu jsem sice měla splněné všechny literární předměty

druhého ročníku, ale kvůli přechodu na jiný obor jsem je musela opakovat. Ale profesori byli laskaví a předměty mi uznali. Musela jsem docházet pouze do předmětů – hra na akordeon, intonace a povinný klavír. Zůstalo mi tak hodně prostoru pro potřebné hodiny cvičení na akordeon.

Šestileté studium konzervatoře jsem nakonec absolvovala sedm let, ale na akordeon jsem hrála pouze pět. Byla to nesmírná dřina, ale stálo to za to.

Jako kantorka jste vedla nejen jednotlivce, ale také komorní hru, soubory a později orchestr. Jaké byly Vaše souborové začátky?

Na Lidovou školu umění v Opavě jsem nastoupila v září 1968 během 6. ročníku studia konzervatoře. Můj tatínek mi tehdy řekl, že nastupuji do školy v těžkém období a kladl mi na srdce, abych nebyla učitelkou, ale „naučitelkou“, která nejen učí, ale především naučí.

Tehdejší ředitel školy, pan Hladký, rozhodl, že právě já povedu akordeonový soubor. Začátky byly obtížné. Když jsem se poprvé zúčastnila se svým souborem krajské soutěže, neuspěli jsme a získali pouze diplom za účast. Paní profesorka Machalíčková mi tehdy otevřeně řekla, že to nebylo povedené vystoupení. Ale místo toho, abych se vzdala, jsem tuto porážku vzala jako výzvu.

Začala jsem se intenzivně připravovat na další soutěž. Inspirací mi byl pan Chaloupka z Jeseníku, jehož žáci hráli bravurně a z paměti. To mě přimělo ke změně přístupu – rozhodla jsem, že moji žáci také budou hrát z paměti a budou se na mě při hře dívat.

Požádala jsem kolegu Jindřicha Czerného o původní skladbu pro žákovský soubor, a tak vznikla kompozice „Zvířátka v lese“. Práce na této skladbě mě nesmírně bavila, protože Jindřich vždy vkládal do své hudby různé vtipky a jemné nuance, které bylo potřeba vnímat a interpretovat.

Jak dopadla další soutěž?

V roce 1979 jsme se zúčastnili okresní soutěže, kterou jsme vyhráli, a postoupili jsme do krajského kola. V krajské soutěži bylo tehdy osm souborů, z nichž většina byla velmi kvalitní. Byla jsem neuvěřitelně nervózní.

Nakonec jsme v krajské soutěži zvítězili a postoupili do ústředního kola. Tam jsme získali druhé místo – hned po souborech z Prahy a Brna. Byla to pro mě obrovská satisfakce a důkaz toho, že tvrdá práce se vyplatí. Přední místa jsme pak získali na mnoha dalších soutěžích.

Se svými žáky jste se dostala i do Guinnessovy knihy rekordů. Jak se vám to podařilo?

Pedagog pražské konzervatoře, akordeonista Ladislav Horák, mne přizval k účasti pokusu o překonání světového rekordu v počtu akordeonistů hrajících najednou. Na program byly hned tři společné skladby. Celá událost se konala na přelomu srpna a září 1996 v německém Regenu.

Registrace všech účastníků z různých zemí Evropy probíhala na místní radnici, kde každý hráč obdržel pamětní list s pořadovým číslem. Během tří denního víkendového setkání se zúčastněné ansámby a orchestry prezentovaly na regenském náměstí, kde se v neděli 1. září konal samotný pokus o překonání staršího rekordu. Ten byl překonán počtem 761 akordeonistů a byl zapsáno do Guinnessovy knihy rekordů.

S paní Pruskovou jsme hovořili také o počátcích orchestru Rytmus, soutěžích ZUŠ a výjimečných kolezích. Na pokračování rozhovoru si ale musíte počkat na vydání knihy 100 let ZUŠ Opava.

Krátké zprávy

Přípravný akordeonový orchestr dostal jméno **Cantabile junior** a díky podpoře SRPUŠ také trička, ve kterých bude školu reprezentovat na koncertech.

Pěvecké sbory mají před sebou nabitě měsíce. V dubnu plánují cestu na 15. ročník mezinárodního sborového festivalu **Cantate Croatia** do Chorvatska. Od 24. do 27. 4. budou vystupovat na festivalových koncertech a poznávat Istrijský poloostrov.

Další cestu plánují **sbory** do Olomouce, kde je ve dnech 5. - 8. června čeká účast na festivalu **Svátky písní Olomouc**, vůbec největším sborovém festivalu v republice.

ZUŠ Opava a SRPUŠ uspěly v **grantovém programu Kultura** města Opavy. Škola získala dotace na realizaci festivalů ZUŠ Open, Akordeon v barvách a na reprezentaci žáků v soutěžích a na přehlídkách. Spolek získal finanční podporu pro festivaly Kytarová smršť a Magický klavír a na reprezentaci pěveckého sboru na festivalu v zahraničí.

Škola realizuje projekt „**Šablony II – ZUŠ Opava**“, který je spolufinancován Evropskou unií. Cílem projektu je zvyšování kvality, inkluзивity a účinnosti systémů vzdělávání a zajišťování rovného přístupu ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání. Škola již úspěšně realizovala projekt Šablony I, v rámci kterého proběhlo více než 7500 hodin vzdělávání zaměstnanců, 12 komunitních setkání a 65 spoluprací s dalšími školami.

Vánoční období uzavřel koncert sborů

Pěvecké sbory opět vyprodaly koncertní sál Minoritského kláštera. Koncertem s názvem **Sváteční ozvěny** se ve středu 5. února rozloučily s vánočními písněmi a představily nové skladby ve svém repertoáru.

Na koncertě vystoupily všechny tři sbory – Piškotky, Věnečky i Figaro pod vedením Barbory Grygerové a Markéty Polednové. Bohatý program zahrnoval vedle písniček s vánoční a zimní tematikou skladby oceněné na celostátní soutěži v Liberci a nový repertoár, ve kterém spojily své síly i dva starší sbory. A roztomilou tečkou na konec bylo společné provedení písně *Když se rozední* Jaroslava Uhlíře a Zdeňka Svěráka i s nejmenšími Piškotky.

Výtvarníci zamířili do Ostravy

Žáci výtvarného oboru ze třídy Alžběty Varyš Majnušové, kteří studují obor Architektura, se vydali na výlet do ostravské galerie **Plato**. V galerii prostudovali nejen aktuální výstavu, ale také originální architektonické řešení prostoru.

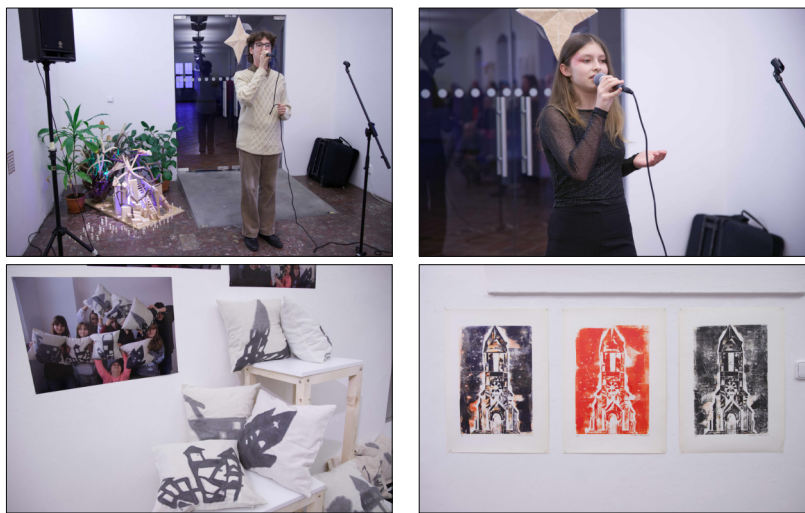

SŠPU vystavuje v ZUŠ díla z workshopu

Střední škola průmyslová a umělecká od února opět po roce vystavuje v galerii výtvarného oboru na Solné díla z workshopu Život ve městě.

Letošní téma *Světla a stíny města* inspirovalo účastníky workshopu k tvorbě rozmanitých děl od kresby, sochy, designu až po fotografii, práci s papírem, textilem, dřevem či grafikou.

Vernisáž 19. února doprovodili zpěváci ze třídy Zuzany Vávrové.

Žáci ZŠ se seznamovali s tím, jak použít lžíci

Žáci literárně-dramatického oboru ze třídy Jakuba Stránského odehráli představení pro žáky základních školy z Opavy a Melče.

Plné hlediště sálu ve Dvořákových sadech sledovalo napínavou inscenaci *Jak použít lžíci* z vězeňského prostředí, ve které nechybělo napětí, nečekané zvraty, humor ani závěrečný tanec.

Videoarchiv se rozšířil o sestřihy z historie mažoretek, dechového orchestru a smyčcových orchestrů. Videá najdete na youtube školy.

Kytarový orchestr se pustil do nahrávání autorské skladby Štěpána Raka Opaviana, kterou napsal orchestru na míru ke 100. výročí školy.

Přípravný smyčcový orchestr Lenky Židkové se úspěšně zúčastnil okresní přehlídky smyčcových orchestrů v Hlučíně a postoupil do krajského kola.

Žákyně literárně-dramatického oboru ze třídy Jakuba Stránského **Emma Churavá si zahrála ve filmu Ti-chá pošta**, který právě běží v českých kinech. V příběhu z druhé světové války si zahrála postavu Barky.

Vznikla nová notová publikace s názvem **Akordeon v barvách 2**. Autorem skladeb je pedagog Martin Žurek. Kniha obsahuje dvanáct sólových a tři komorní skladby s názvy jako Cínový voják, V mlze nebo Karneval. Kniha je k dispozici v pdf na webu školy.

Výsledky soutěží ZUŠ

**Okresní kolo, taneční přehlídka
14. 2. 2025, Hlučín**

Zlaté pásmo:

- choreografie Kytice: *Ausficirová Kateřina, Grigarčíková Anežka, Chmelová Kristýna, Klásková Johana, Krasulová Simona, Müllerová Zuzana, Nestrojová Marie, Rehušová Tereza, Thielová Eva, Vojtková Markéta*, učí A. Čížková – postup do krajského kola
- sólo: *Tvarůžková Dorota*, učí L. Bilíková – návrh na postup do krajského kola
- choreografie Nebuď smutná: *Allen Vivian, Belejová Sofie Abie, Borovičková Adéla, Faulhameřová Eliška, Fialová Alexandra, Honová Catharina, Horáková Zuzana, Křížová Valentina, Richterová Valentýna, Tichá Lucie, Ticháčková Julie, Vejclová Zora*, učí L. Bilíková – zvláštní cena poroty za výtvarné zpracování
- choreografie Obrazovky stínem stránek: *Fuchsíková Barbora, Goldmannová Ema, Holubová Nikola, Hozová Julie, Odstrčilová Ina, Ptášíková Sandra, Sedlářová Amálie, Šustrová Beáta*, učí L. Bilíková

Zvláštní ocenění:

- Za pedagogické vedení a choreografickou tvorbu – L. Bilíková
- Za pedagogické vedení a choreografickou tvorbu – A. Čížková

Okresní kolo: sólový a komorní zpěv | 18. 2. 2025, ZUŠ Opava

První místo s postupem do krajského kola:

- *Medvecký Miroslav*, učí Z. Vávřová, korep. L. Majnušová
- *Ausficirová Tereza*, učí J. Kurečková, korep. I. Shvachka
- *Macháč Tobiáš*, učí Z. Vávřová, korep. L. Majnušová

Odešla významná dirigentka a učitelka Naďa Hanousková

Ve věku 69 let zemřela Naďa Hanousková, houslistka, pedagožka a dirigentka, která svůj profesní život zasvětila výuce hry na housle. Na Základní umělecké škole v Opavě založila a vedla smyčcové orchestry, které se pod její taktovkou zařadily mezi nejlepší v republice a získaly řadu ocenění na domácí i mezinárodní scéně.

Za své pedagogické a umělecké zásluhy obdržela významná ocenění, včetně Ceny Moravskoslezského kraje a Ceny města Opavy. I když musela později kvůli zdravotním potížím ukončit svou pedagogickou dráhu, zůstala v kontaktu s hudebním prostředím a věnovala se sborovému zpěvu.

V minulém čísle ZUŠkovin jsme s Naďou Hanouskovou sdíleli rozhovor, ve kterém vzpomínala na své hudební začátky i vedení orchestrů. Rozhovor se do magazínu nevešel celý a jeho další část bude vydána v knize k výročí 100 let školy. Nyní se však hodí zveřejnit ještě jeden úryvek z rozhovoru...

Naďa Hanousková: „Víte, hlavně si myslím, že bez lásky a oddanosti se tvořit nedá. Práce s orchestry byla pro mne celým mým životem. Dnes mi ten umělecký proces velmi chybí. (...) Velká část členů mých orchestrů se dnes hudbě věnuje profesionálně nebo pedagogicky ve všech koutech naší země a někteří se dokonce stali životními partnery. A to je pro mne velká radost.“

ZUŠ Open v novém a s mezinárodním přesahem

Festival ZUŠ Open letos vyzkouší novou podobu. Smysl festivalu – tedy představit to nejlepší ze ZUŠ – zůstane zachován, dostane ale novou formu. Místo jednoho dne nás čeká třídní program od 22. do 24. 5.

Hlavní scéna, která bude patřit především orchestrům a souborům, vyroste v zahradě školy na Nádražním okruhu. Zahradu doplní ve čtvrtek scéna v koncertním sále a v pátek scéna ve Slezském zemském muzeu. Do festivalu se jako obvykle zapojí všechny čtyři obory. Poslední den ZUŠ Open bude navíc patřit novému projektu.

Chystá se totiž **festival Sounds of Friendship**. Ve spolupráci se spolkem Visegradský strom naděje se připravuje mezinárodní festival, který propojuje základní umělecké školy ze zemí Visegrádské čtyřky. Festival proběhne společně se ZUŠ Open, aby umožnil hostům z Polska, Slovenska a Maďarska poznat Opavu a naši školu. Hostující soubory a orchestry pak vystoupí v sobotu 24. května na scéně v zahradě Minoritu, kde nebudou chybět ani zastupci naší školy.

Nový festival představí všechny barvy akordeonu

Ve středu 19. března proběhne 1. ročník festivalu Akordeon v barvách, který nabídne přehlídku žáků ZUŠ a slavnostní koncert akordeonových orchestrů.

Program festivalu bude pestrý a už v devět hodin dopoledne ho zahájí **nesoutěžní přehlídka žáků** ZUŠ v sólové a komorní hře na akordeon. Ve třech programových blocích se vystřídají žáci od prvních po absolventské ročníky z celého Moravskoslezského kraje, ale také třeba Loštice a čtyř polských škol.

Festival vyvrcholí **slavnostním koncertem** v Minoritu v 17.00. Koncert zahájí překvapení v podání pedagogů ZUŠ Opava. Opavští učitelé pak přenechají místo na pódiu Slezskému pedagogickému akordeonovému orchestru, který se skládá ze 13 skvělých hráčů a učitelů ze Slezska a Opolska. Polský orchestr si připravil skladby od Mozarta, Bacha nebo Piazzolly. Po přestávce převezme taktovku opavský orchestr Cantabile, který pod vedením Martina Žurka odehraje skladby populární, rockové i filmové hudby. V rámci večera bude pokřtěna také nová notová publikace Akordeon v barvách 2.

MÚZA míří do Opavy

Opavská škola pořádá již podruhé v řadě dvě události krajského významu ve spolupráci se spolkem MÚZA MSK. Čtvrtek 27. března bude patřit vernisáži výstavy a koncertu pedagogů.

Nejprve proběhne v 17.00 v galerii výtvarného oboru na Solné ulici vernisáž výstavy Výtvarné múzy. K vidění budou rozmanité žákovské práce z nesoutěžní přehlídky výtvarných oborů ZUŠ Moravskoslezského kraje.

V 18 hodin se pak v Minoritu uskuteční Koncert pedagogů ZUŠ Moravskoslezského kraje. Vystoupí učitelé z Opavy, Rychvaldu, Ostravy, Havířova a dalších měst. Program nabídne skladby od baroka po 20. století – zazní Händel, Ravel, Puccini, ale i Kalivoda, Smetana, Kaprálová nebo Kramář. Těšit se můžete i na oblíbené muzikálové melodie a pestré nástrojové obsazení. Koncert je určen pro předplatitele Krásné hudby města Opavy.

- *Horáková Radana*, učí K. Vovková, korep. V. Stoklasa
- *Korbelová Viktorie*, učí J. Kurečková, korep. I. Shvachka
- *Ptášníková Sandra*, učí K. Vovková, korep. V. Stoklasa
- *Zahlová Klára*, učí K. Vovková, korep. V. Stoklasa
- *Kořistka Jakub*, učí Z. Mervová, korep. M. Davidová
- *Hanelová Tereza*, učí B. Grygerová, korep. M. Polednová
- *pěvecké duo Hanelová Tereza, Montagová Alena*, učí B. Grygerová, korep. M. Polednová

Okresní kolo, hra na dechové nástroje | 28. 2. 2025, ZUŠ Opava

První místo s postupem do krajského kola:

- *Heimová Eliška*, hra na klarinet, učí P. Plánský, kor. M. Davidová
- *Trgiňa Michal*, hra na klarinet, učí P. Plánský, kor. D. Trgiňová
- *Krejčí Natálie*, hra na klarinet, učí P. Plánský, kor. M. Davidová
- *Stepanyan Ariana*, hra na saxofon, učí M. Pelc, kor. O. Pets
- *Košárek Kryštof*, hra na trubku, učí J. Kepa, kor. I. Shvachka
- *Adametz Šimon*, hra na trubku, učí J. Kepa, kor. I. Shvachka
- *Foldyna Kristián*, hra na trubku, učí J. Kepa, kor. I. Shvachka
- *Holaň Kryštof*, hra na trubku, učí J. Kepa, kor. I. Shvachka
- *Ištváněk Štěpán*, hra na trombon, učí L. Konečný, kor. V. Wysoglad
- *Zhukov Artemii*, hra na tubu, učí J. Kepa, kor. I. Shvachka
- *Lagarde Elisa Anna*, hra na příčnou flétnu, učí A. Bartusková, kor. V. Stoklasa
- *Nociarová Júlia*, hra na příčnou flétnu, učí A. Bartusková, kor. V. Stoklasa
- *Stříbná Alžběta*, hra na příčnou flétnu, učí A. Bartusková, kor. V. Stoklasa
- *Sklenářová Zuzana*, hra na příčnou flétnu, učí J. Polednová, kor. L. Poledna

Pod pokličkou jsou... smyčce

Oddělení smyčcových nástrojů se může prezentovat bohatou historií, úspěšnými absolventy i orchestry, které procestovaly celou Evropu. Přečtete si o smyčcovém oddělení více v rozhovoru s pedagogy Danuší Raabovou (vedoucí oddělení), Marcelou Foltisovou (housle) a Dominikou Trgiňovou (violoncello, kontrabas).

Druhy smyčcových nástrojů

V opavské ZUŠ je možné se učit hře na housle, violu, violoncello, kontrabas a také na elektrické housle. Jednotlivé nástroje se od sebe liší velikostí, zvukem i uplatněním.

Housle jsou nejmenší a nejvýraznější ze smyčcové rodiny, jejich jasný a pronikavý zvuk většinou nese hlavní melodii. O něco větší s teplejším a hlubším zvukem je viola. Ještě větší je violoncello se svým krásným, sametovým zvukem hlubokých tónů. Největším smyčcovým nástrojem je pak kontrabas, který vytváří mohutné, nejhlubší tóny.

Vzhledem k vyšší ceně nástrojů škola nabízí především začínajícím žákům žákům housle i violoncello k zapůjčení.

Výuka na ZUŠ a kouzlo smyčců

Ve smyčcovém oddělení vyučuje osm pedagogů, kteří se věnují individuální výuce, kterou někdy doplňují komorní hrou. V rámci oddělení funguje přípravný a velký smyčcový orchestr. Žáci mohou hrát také v cimbálové muzice, které byl věnován větší prostor v minulých ZUŠkovinách.

Smyčcové nástroje a především housle patří mezi nejnáročnější hudební nástroje díky své obtížné technice a vysokým požadavkům na intonaci. Jako největší výzvu vidí „*naučit se poslouchat tóny a naučit se s intonací pracovat*“ i Dominika Trgiňová, která vyučuje hru na violoncello a kontrabas.

Ale je to právě náročnost nástroje, která jej činí zároveň přitažlivým. „*Kouzlo houslí spočívá v krásném, rozmanitém tónu a brilantní technice,*“ říká vedoucí oddělení Danuše Raabová. A kolegyně Dominika se s ní shoduje v tom, že krása violoncella tkví také v „*sametovém zvuku hlubokých tónů.*“

Nesnadné začátky

S výukou hry na smyčcové nástroje „*začínají žáci obvykle v 7 letech, u talentovaných dětí je možné začít již v předprávním ročníku,*“ říká vedoucí Raabová a její kolegyně Marcela Foltisová dodává: „*Ale nikdy není pozdě – máme velmi dobré zkušenosti i s žáky, kteří se rozhodnou pro hru na housle nebo violu v pozdějším věku.*“ A stejně to vidí i cellistka Dominika „*ideální je začít hrát na začátku školní docházky, ale když chce dítě hrát, může začít kdykoli.*“

Pro hru na smyčcové nástroje jsou důležité sluchové a rytmické předpoklady a muzikálnost, které se ověřují u talentových zkoušek. Podstatné jsou také „*motorické schopnosti*“, jak říká Danuše Raabová, a Dominika Trgiňová přidává u větších violoncell ještě potřebu „*fyzické zdatnosti a větší ruky, i když je zdatnost možné také vypracovat časem.*“

O tom, jak vypadají začátky hry na smyčcové nástroje říká učitelka cellistů: „*dítě drnká pravou rukou a levá ruka hmatá tóny. Ale co nejdříve se snažím dát žákům do ruky smyčec a hrát písničky, které děti znají.*“

Technika hry

Při výuce se klade důraz na správnou techniku, intonaci, rytmus a výraz. Zvládnutí intonace je „*velmi individuální. I při intonančních předpokladech je potřeba na ní stále pracovat,*“ říká Danuše Raabová a kolegyně Dominika ji doplňuje, že „*někdo to má hned 'v uších a prstech', zatímco někdo se ke správné intonaci dopravuje pravidelným cvičením a píli.*“

Smyčcové nástroje mají své specifické techniky hry. Marcela Foltisová uvádí: „*Oproti jiným nástrojům jde hlavně o smy-*

kové a výrazové techniky. Mezi smyčkové patří např. spiccato, sautillé, arpeggio, ricochet atd. Mezi výrazové např. vibrato, flažolet... Specifická je také technika ladění nástroje.“

Bohatý repertoár

Žáci se učí rozmanitému repertoáru. Houslistka Marcela vyjmenovává: „s žáky postupujeme od jednoduchých lidových písní až po přednesové skladby různých slohových období, žánrů a obtížností.“ Vedle klasické hudby se do výuky zařazují také jazzové, filmové nebo muzikálové skladby. A Dominika za všechny dodává: „samozřejmě je potřeba hrát také stupnice, etudy a technická cvičení, díky kterým žáci zdokonalují svou hru na nástroj.“

Komorní, souborová a orchestrální hra

Při hře na nástroj žáky doprovází pedagogové na klavír či další smyčcový nástroj. Na soutěžích je pak vždy doprovází zkušený korepetitor. Žáci si tak již od mala zvykají na spolupráci s dalším nástrojem. Často pak vznikají různá komorní uskupení, která se představují na koncertech a soutěžích.

Kromě komorní hry v oddělení fungují také dva orchestry. Pro mladší žáky vede nepovinný přípravný orchestr Lenka Židková, která žáky seznamuje s orchestrální souhrou. Klasický smyčcový orchestr je pak v rámci kolektivní interpretace povinný pro žáky od 5. ročníku. Žáci si však kolektivní předmět mohou splnit také v jiných souborech a orchestrech školy. Někteří žáci navštěvují zároveň více souborů, nejčastěji jde o členy cimbálové muziky.

„Hra v orchestru rozvíjí muzikálnost a schopnost vzájemné spolupráce tím, že si žáci pomáhají a mají radost ze hry v kolektivu,“ říká vedoucí oddělení. Kolegyně Dominika přidává další pozitivu: „rozvoj souhry, vzájemné vnímání a třeba i získání nových kamarádů s podobnými zájmy.“

Školní orchestr převzal ve školním roce 2024/2025 nový pedagog Vojtěch Bolard. Absolvent Církevní konzervatoře Ně-

meckého řádu vyučuje hru na housle, teorii v praxi a zároveň se postavil do čela smyčcového orchestru. Pod jeho taktovkou žáci nacvičují nový repertoár. Orchester za sebou má již premiérové vystoupení ve Slezském zemském muzeu v rámci Adventního koncertu, kde si vysloužil dlouhotrvající potlesk rodičů a přátel.

Soutěžní úspěchy

Žáci smyčcového oddělení se pravidelně účastní soutěží, ze kterých často přiváží ocenění na krajské i celostátní úrovni. Ve školním roce 2023/2024 například získala 3. místo v ústředním kole soutěže ZUŠ ve hře na housle Aneta Kubalová ze třídy Marcely Foltisové. O rok dříve dosáhlo stejného umístění také trio Adéla Marcinková (ped. Danuše Raabová), Markéta Mejzlíková (ped. Marcela Foltisová), Filip Jedlička (ped. Václav Stoklasa) v komorní hře s převahou smyčcových nástrojů.

Úspěšní žáci a absolventi

Úspěšní žáci mohou ve studiu hry na smyčcové nástroje pokračovat na konzervatořích a vysokých uměleckých školách.

A úspěšných absolventů má škola celou řadu. Výraznou generaci vychovala například Marcela Kuvíková, z jejíž třídy vzešly osobnosti, které se prosadily v hudebním světě na mezinárodní úrovni, jmenujme Ivu Bittovou, Hanu Kotkovou nebo Jana Pěrušku. Velký vliv na své žáky měla také Naďa Hanousková, která se do historie zapsala především úspěšnými smyčcovými orchestry.

Mimořádné ocenění

26. března převezme **Ocenění Moravskoslezského kraje za dlouhodobou tvůrčí pedagogickou činnost Marcela Foltisová**, jejíž třídou prošla řada úspěšných žáků, kteří získali desítky ocenění v soutěžích nebo se věnují hudbě profesionálně. (Více v příštích ZUŠkovinách!)

Často kladené otázky SRPUŠ

Na co spolek přispívá?

Na potřeby žáků všech oborů, např. nákup hudebních nástrojů a učebních pomůcek, výtvarný materiál, kostýmy a rekvizity pro taneční a literárně-dramatický obor. Spolek také organizuje koncerty, festivaly, výlety a hraje startovné a dopravu na soutěže.

Mají z toho prospěch všichni žáci?

I když se může zdát, že vaše dítě přímo nevyužívá výhody SRPUŠ, ve skutečnosti přispíváte k tomu, aby celá škola měla více prostředků na větší investice a zlepšení prostředí, ze kterého těží všechny děti.

Je příspěvek povinný?

Ne, je zcela dobrovolný.

Jak zaplatit?

Převodem na účet spolku, QR kódem – informace najdete v systému Klasifikace.

Na www.zusopava.cz/srpus najdete odpovědi i na další otázky. Děkujeme za Vaši důvěru.

Pozvánky

středa 19. března | ZUŠ Opava – Nádražní okruh a Minorit
1. ročník festivalu Akordeon v barvách

pátek 21. března, 17.30 | ZUŠ Opava – Dvořákovy sady
Koncert populární hudby – koncert Kapely

pondělí 24. března, 17.00 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Jarní koncert – koncert klavírního oddělení a hostů

středa 26. března | Slezská univerzita – knihovna
V hoře sám si – výstava výtvarného oboru, žáků M. Jedličkové

čtvrtek 27. března, 17.00 | ZUŠ Opava – Solná
Vernisáž výstavy Výtvarné Múzy

čtvrtek 27. března, 18.00 | Minorit
Koncert pedagogů ZUŠ Moravskoslezského kraje
koncert pro předplatitele statutárního města Opavy

úterý 22. dubna, 17.00 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Klavírní odpoledne

středa 23. dubna | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Hudba ze zámku – okresní přehlídka barokní a klasicistní hudby

pátek 25. dubna | ZUŠ Opava – Solná
Vernisáž výstavy Zrzavý salon

sobota 26. dubna, 15.00 | ZUŠ Opava – Solná
Umění nebát se – výtvarné workshopy v rámci festivalu **Další břehy**

čtvrtek 15. května, 18.00 | ZUŠ Opava – Solná
Vernisáž Absolventské výstavy

úterý 20. května, 17.00 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Koncert absolventů I

čtvrtek 22. května – sobota 24. května | ZUŠ Opava – zahrada, Slezské zemské muzeum
ZUŠ Open – festival toho nejlepšího ze ZUŠ Opava

čtvrtek 22. května – sobota 24. května | ZUŠ Opava a Minorit
Festival Sounds of Friendship

středa 4. června, 17.00 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Koncert absolventů II

neděle 8. června, 16.30 a 19.00 | Slezské divadlo Opava
Závěrečná taneční představení – Dívky ostrovů, Zakletá růže

úterý 10. června – sobota 14. června | Minorit a kostel sv. Václava
60. ročník Mezinárodní soutěže Beethovenův Hradec